

Van: [redacted]

Verzonden: 24-07-2023 12:32

Aan: [redacted]

CC: [redacted]

Onderwerp: RE: toezicht bij bodemonderzoek gevoelige locatie in Noordeinde

Hoi [redacted]

Ik heb even navraag gedaan bij ons intern, de vakantie is wel een beperkende factor.

Vanuit ODRA toezicht Wbb kan [redacted] (zie CC, [redacted] mogelijk wat betekenen.

Daarnaast is [redacted] midden deze week weer aanwezig, ik weet niet hoe druk ze is na haar vakantie.

Als je nog een agrarisch vergunningverlener/toezichthouder wil gebruiken als sparringpartner dan moet je dat maar aangeven aan [redacted] dan kan een collega van ons mogelijk die rol pakken, wij hebben daar geen taak en rol maar kunnen natuurlijk wel mee denken.

Ik ben vanaf woensdag op vakantie maar zal als het nodig is wel ruggenspraak houden met [redacted] en [redacted]

Met vriendelijke groet,

Eusebiusbuitensingel 75
Postbus 3066
6802 DB Arnhem

[redacted]
Toezichthouder Bodem

Werkzaam:

maandag, dinsdag, donderdag, vrijdag
telefoon

e-mail

internet

www.odregioarnhem.nl

Van: [redacted]

Verzonden: vrijdag 21 juli 2023 16:38

Aan: [redacted]

Onderwerp: toezicht bij bodemonderzoek gevoelige locatie in Noordeinde

Urgentie: Hoog

Hoi [redacted] en [redacted]

Momenteel zijn wij als provincie betrokken bij Wbb-onderzoek vanwege koeiensterfte bij [redacted]
Buitendijks 4 Noordeinde (zie ook bijlage).

is in één jaar tijd de helft van zijn koeien kwijtgeraakt en de doodsoorzaak is nog onbekend.

Het is een complexe situatie omdat het perceel van de boer op Gelderse grondgebied ligt en een mogelijke bron in Overijssel ligt.

Dus we hebben nogal te maken met veel overheden: provincie Gelderland, Overijssel, gemeente Kampen, gemeente Oldebroek, Waterschappen Vallei&Veluwe en Drents Overijsselse Delta, omgevingsdienst Noord Veluwe en IJsselland.

is erg wantrouwend naar overheden toe en werkt niet mee aan onderzoek op zijn terrein. Provincie Gelderland neemt de coördinatie voor onderzoek op zich en we gaan in eerste instantie mogelijke routes onderzoeken (rondom de percelen van)

Het veldwerk is in week 31 (31 juli-4 aug) gepland en misschien is het verstandig als iemand de Odra daar ook bij aanwezig kan zijn of in ieder geval een keer langs komt.

Ik heb geen idee hoe het allemaal uitkomt met de vakantiedagen maar misschien kunnen we maandag hierover telefonisch contact hebben.

Hieronder staat de globale planning.

Met vriendelijke groet,

provincie
Gelderland

Planning bodemonderzoek koeiensterfte Familie Buitendijks 4 Noordeinde							
jaar 2023		Partijen	wk 28 10-15 juli	wk 29 17-21 juli	wk 30 24-28 juli	wk 31 31 juli-4 aug	wk 32 7-11 aug
Fase 1	Dossieronderzoek	alle betrokkenen	X				
Fase 2	Onderzoek dijk en omliggende wateren						
	Opstellen onderzoeksopzet en onderling afstemmen	G+O+WDOD	X	X			
	Vooroverleg adviesbureau voor reservering veldwerk	G + A	X				
	Afstemmen met fam	G		X	X		
	Definitief maken onderzoeksopzet	G+O+WDOD			X		
	Offerteaanvraag + opdrachtgeving	G			X		
	Veldwerk	A				X	
	Bemonstering peilbuizen (spoedanalyses)	A					
	Conceptrapportage aanleveren	A					
	Beoordeling conceptrapportage	G + O + WDOD					
	Definitieve rapportage	A					
	Delen met fam andere partijen	G					
A = adviesbureau							
G = provincie Gelderland							
O = provincie Overijssel							
WDOD= Waterschap Drents Overijsselse Delta							

nemen en

Onderwerp: **Onderzoeksvoorstel bodemonderzoek Koeiensterfte fam. ■■■**
 Buitendijks 4 Noordeinde vanuit de Wet bodembescherming
Van: ■■■■ en ■■■■
Datum: **17 juli 2023**

De provincie Gelderland is recent betrokken bij de problematiek rondom de koeiensterfte op de boerderij van familie ■■■ aan de Buitendijks 4 te Noordeinde (gemeente Oldebroek).

Naar aanleiding van Statenvragen PS provincie Gelderland (31 mei 2023), een WOO-verzoek van fam. ■■■ (20 juni 2023) en een verzoek van de gemeente Oldebroek heeft de provincie de coördinatie van bodemonderzoek op zich genomen.

De fam. ■■■ geeft geen toestemming voor onderzoek op haar perceel en ook in bezit zijnde onderzoekstukken (veearts rapporten en analyses) worden niet beschikbaar gesteld.

Het onderzoek zal in eerste instantie buiten de percelen van fam. ■■■ moeten plaatsvinden.

Voorgeschiedenis

De boerderij van de fam. ■■■ is gelegen aan de Buitendijks 4 Noordeinde. De aansluitende percelen bevinden zich in het noordoostelijk deel van de provincie Gelderland aan de grens met de provincie Overijssel waar de dijk van het Reevediep is gelegen.

Op de boerderij zijn in het afgelopen jaar 25 koeien van de 60 doodgegaan nadat ze ziek werden. Er is onderzoek door dierenartsen gedaan waarbij de oorzaak niet is vastgesteld. De daarop uitgevoerde aanvullende analyses in eigen opdracht zouden een relatie met PFAS hebben waargenomen (rapportages en aanvullende analyses zijn echter niet beschikbaar gesteld).

Fam. ■■■ heeft een sterk vermoeden dat de oorzaak gelegen is in het toepassen van thermisch gereinigde grond (TGG) in de dijk tussen hun percelen en het Reevediep. Uit dossieronderzoek van de omgevingsdienst, de waterschappen en Rijkswaterstaat is dit tot dusverre niet gebleken.

Het Reevediep is een aangelegde vaargeul tussen de IJssel en het IJsselmeer dat bij extreme omstandigheden hoogwater van de IJssel kan afvoeren (zie bijlage 1). Het Reevediep is aangelegd in de periode 2016-2018 en langs de vaargeul zijn dijken gelegd.

Voor de aanleg van de dijken zou echter geen TGG grond zijn gebruikt maar voornamelijk gebiedseigen grond dat vrijkwam bij de aanleg van de vaargeul aangevuld met elders aangevoerde grond (informatie RWS).

Het perceel van fam. ■■■ wordt aan de noordoostzijde begrensd door het dijklichaam van Reevediep.

Koeiensterfte en Wbb

Ingeval van koeiensterfte wordt niet in eerste instantie aan bodemverontreiniging gedacht.

Virale/bacteriële besmetting of verontreinigd voedsel/ drinkwater zijn dan de meer verwachte oorzaken. In het geval van fam. ■■■ hebben veeartsen onderzoek uitgevoerd (er zouden 3 kadavers onderzocht zijn) en ook de Gezondheidsdienst voor Dieren zou erbij betrokken zijn geweest.

Informatie wordt door fam. ■■■ als opdrachtgever niet beschikbaar gesteld. Vooralsnog wordt uitgegaan dat de gangbare oorzaken zijn uitgesloten.

Uit informatie van fam. ■■■ blijkt dat de kalveren in eerste instantie op stal staan en in een later stadium wordt zijn percelen beweide waarna ze ziek worden.

Andere boeren in de streek laten de koeien niet beweiden en houden ze op stal. Voor zover bekend worden deze koeien niet ziek.

Het lijkt erop dat er een relatie is tussen beweiden met de koeiensterfte en dat daar ook de mogelijke oorzaak gezocht moet worden. Dit lijkt logisch maar het zou ook kunnen dat bijvoorbeeld vergiftiging op jonge leeftijd plaatsvindt en pas later de effecten zichtbaar worden. Dat soort zaken blijft tot de mogelijkheid behoren.

Als we echter uitgaan van een mogelijke oorzaak tijdens beweiding dan zijn verschillende routes naar het vee denkbaar: *via lucht, via gewas of via drinkwater*.

Fam. ■■■ houdt al jarenlang koeien op deze manier en pas het laatste jaar heeft de onverklaarbare koeiensterfte pas plaatsgevonden.

Een mogelijk *route via lucht* wordt hiermee uitgesloten want er zijn geen nieuwe mogelijke bronnen als bijvoorbeeld Verbrandingsinstallaties in de omgeving bijgekomen.

Om de *route via gewas* te kunnen onderzoeken zou bodemonderzoek van de percelen van fam. ■■■ nodig zijn in combinatie met gewasanalyses. Hiervoor is echter geen toestemming gegeven. Wat wel onderzocht kan worden is het grondwater in de omgeving want dit zou een mogelijk route naar het gewas kunnen zijn.

Om de *route via drinkwater* te controleren zou de oppervlaktewateren waaruit veedrenking plaatsvindt moeten worden onderzocht. Het onderzoek kan dan gericht worden op de watergangen rondom de percelen van fam. ■■■ (bv. Ringsloot Dijk, aangrenzende sloten en de Nieuwe Kanaal). Daarbij moet ook rekening worden gehouden met mogelijk onbekende lozingen in oppervlaktewateren die in verbinding staan met het perceel van fam. ■■■ (dump van chemicaliën of lekkages van machines e.d.). Hierbij wordt naast het oppervlaktewater tevens de waterbodem onderzocht omdat daar nog langdurig residuen kunnen worden aangetroffen van stoffen die in de watergang terecht zijn gekomen.

De oppervlaktewateren en grondwater kan beïnvloed worden door de dijk langs het Reevediep dus onderzoek naar de kwaliteit van het dijklichaam is mede van belang.

Aangezien er nog geen duidelijke bron is vastgesteld is het van belang om een breed analysepakket te hanteren. Naast de door fam. ■■■ aangedragen van mogelijke PFAS besmetting zal ook andere parameters onderzocht moeten worden (dioxinen, drugsafval maar ook macrostoffen als NPK en sulfaat).

Betrokken Overheden

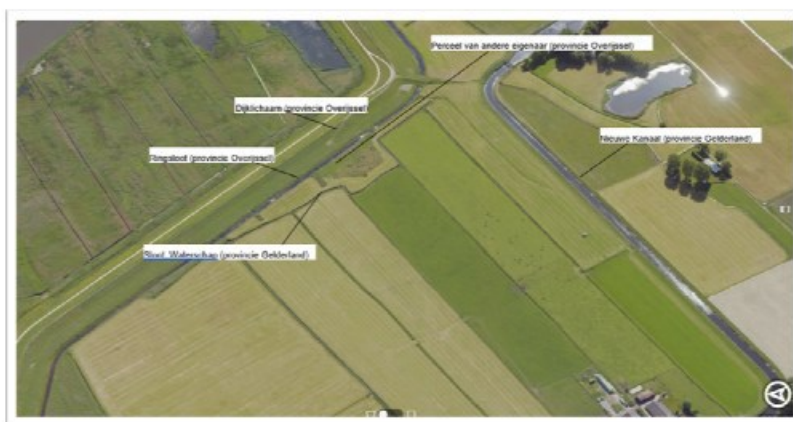
Er zijn meerdere overheden bij deze zaak betrokken. De percelen van fam. ■■■ en het dijklichaam zijn namelijk gelegen op de grens van twee provincies (Gelderland en Overijssel), twee gemeenten (Oldebroek en Kampen), twee omgevingsdiensten (Noord Veluwe en IJsselland) en twee waterschappen (Valei & IJssel en Drents Overijsselse Delta). Rijkswaterschap is destijds opdrachtgever van Reevediep geweest. Provincie Overijssel is eigenaar van de dijk.

Op 11 juli j.l. is na onderlinge afstemming besloten dat het benodigde onderzoek wordt gecoördineerd door de provincie Gelderland en uitgevoerd onder de Wet bodembescherming. Het is namelijk nog onduidelijk waar de mogelijke bron gelegen is en de mogelijke effecten door koeiensterfte vindt plaats op het grondgebied van de provincie Gelderland. Vanuit de Wet bodembescherming is dan provincie Gelderland bevoegd gezag.

Mochten de onderzoeksresultaten aanleiding geven om het terrein van fam. [REDACTED] alsnog te onderzoeken dan zal dat in een vervolgonderzoek plaatsvinden.
Mocht er geen mogelijke bron worden gedetecteerd dan is vervolgonderzoek vanuit de Wbb niet meer aan de orde.

De invulling van het onderzoeksoptzet en uitvoering wordt uitbesteed aan het Ingenieursbureau Land te Ede. Ingenieursbureau Land is een onafhankelijk adviesbureau. Om zo transparant mogelijk te werken zal Poelsema Veldwerk Bureau uit Vollenhove worden gevraagd om bij het veldwerk mee te kijken. Via provincie Overijssel is namelijk aangegeven dat fam. [REDACTED] vertrouwen heeft in de kennis en kunde van dit veldwerkbureau.

Globale onderzoeksoptzet

Het onderzoek is op te delen in 3 onderdelen: dijklichaam, oppervlakte wateren en grondwater

Dijklichaam langs het Reevediep

Het gaat dan met name om het deel dat aangrenzend is met de percelen van fam. [REDACTED] en betreft circa 400 m. Dit dijklichaam is in eigendom van de provincie Overijssel
Op de dijk is een betonnen fietspad gelegen maar daarlangs kunnen boringen tot in het oorspronkelijke maaiveld worden geplaatst.

Oppervlaktewateren

Ringsloot langs de dijk

Het oppervlaktewater van de ringsloot en waterbodembodem wordt over een traject van ca 400 m op een aantal plaatsen bemonsterd. De ringsloot ligt op het perceel waarvan provincie Overijssel eigenaar is.

Sloot aangrenzend aan percelen fam. [REDACTED]

De ontwateringssloten van de percelen van fam. [REDACTED] komen hierop uit en is in eigendom van waterschap Vallei & IJssel.

Het Nieuwe Kanaal

De percelen van fam. [REDACTED] worden aan de zuidwestzijde en noordoostzijde begrenst door het Nieuwe Kanaal en wordt in het onderzoek meegenomen.

Grondwater

Tussen de dijk en de percelen van fam. ■■■ bevindt zich een strook land dat in bezit is van een andere eigenaar uit Kampen. Indien daar toestemming voor wordt verleend kan een aantal peilbuizen op deze strook worden geplaatst om de kwaliteit van het grondwater te meten. Indien dat niet mogelijk is worden de peilbuizen aan de voet van het dijklichaam geplaatst.

Aantal monsternamelocaties en te onderzoeken parameters

Het onderzoek in de drie bovengenoemde onderdelen dient te worden uitgevoerd conform de daarvoor gangbare onderzoeksrichtlijnen en protocollen. Het adviesbureau wordt gevraagd dit uit te werken in een voorstel.

Bij het onderzoek in het dijklichaam zal in het bijzonder aandacht worden gegeven aan zintuiglijke waarneming van het opgeboorde materiaal.

Bij het onderzoek van grond-, slib-, grondwater- en oppervlaktewatermonsters wordt een breed pakket aan stoffen onderzocht, waaronder zware metalen, PFAS, organische verbindingen en zouten.

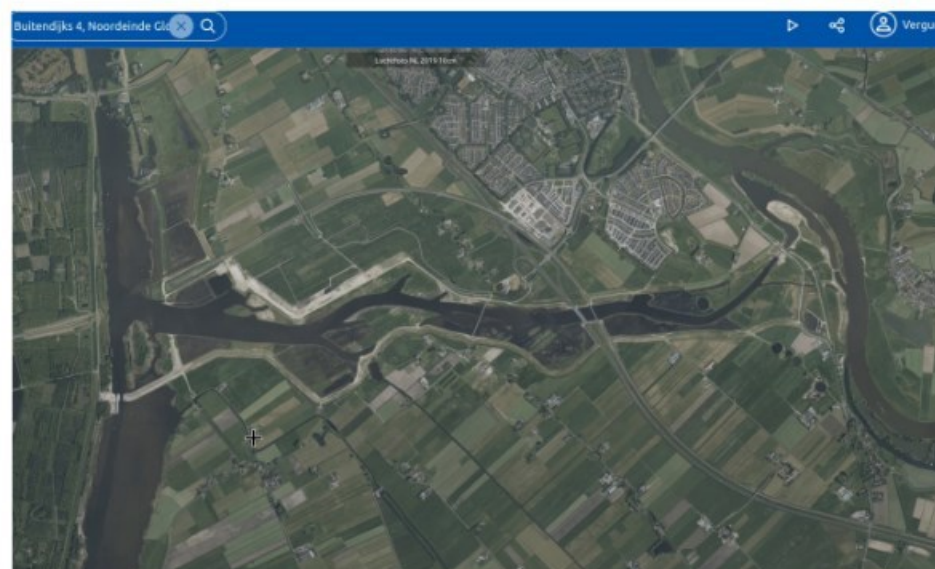
In bijlage 2 zijn een aantal afbeeldingen opgenomen van de plaatselijke situatie.

Bijlage 1

**Aanleg Reevediep i.k.v. project Ruimte voor de Rivier
(kruisje is woning [REDACTED] Buitendijks 4 Noordeinde)****Reevediep**

De aanleg van het Reevediep is gebeurd in het kader van het project Ruimte voor de rivier.

Het Reevediep is een nieuwe waterverbinding tussen de IJssel en het Drontermeer. Deze hoogwatergeul is er om in extreme omstandigheden hoogwater van de IJssel af te kunnen voeren via het Drontermeer en het Vossemeer, naar het IJsselmeer. Reevediep is een bypass voor de veilige afvoer van hoogwater op de IJssel. Onder dagelijkse omstandigheden is de bypass geschikt als vaargeul voor de recreatievaart. Dankzij deze geul werd tevens de aanleg mogelijk van een nieuwe woonwijk, Reeve geheten. Reevediep is in de periode 2016-2018 aangelegd en in 2019 opgeleverd.

Bijlage 2 Afbeeldingen omgeving nabij dijk Reevediep

